

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

09 01
X

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 102-01-2, внесен от Министерски съвет на 5.01.2021 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 13 януари 2021 г. разгледа и обсъди Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, с вносител Министерски съвет.

На заседанието присъстваха Лазар Лазаров, заместник министър на труда и социалната политика и експерти от Министерството на труда и социалната политика, Калин Петкова, директор на Дирекция „Трудово право, обществено осигуряване и условия на труд“ в МТСП, Диана Йорданова, заместник председател на Комисията по финансов надзор, ръководещ управление „Осигурителен надзор“, Драгомир Гочев, директор на Дирекция „Осигурителен надзор“ в КФН, Милена Паунова, директор на Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ в КФН, Снежана Малакова, директор на Дирекция „Правна“ в Националния осигурителен институт, Даниела Петкова, Милен Марков, Владислав Русев и Николай Марев от Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване.

От името на вносителя Министерски съвет, законопроектът беше представен от заместник министърът на труда и социалната политика г-н Лазар Лазаров.

В началото на представянето той подчерта, че законопроектът се изготвя в продължение на три години и с цената на много усилия и компромиси от всички страни, участвали в разработката се е стигнало до приемането му в Министерски съвет.

Основна цел на законопроекта е да се уреди фазата на изплащане на пенсионните добавки от т.н. втори стълб. Цялостното уреждане на фазата на изплащане от универсалните пенсионни фондове е наложително и с оглед на това, че първите пенсионери се очакват през септември 2021 г., когато част от родените през 1960 г. жени ще навършат определената в чл. 68, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване пенсионна възраст. Първите по-значителни групи пенсионери от универсалните пенсионни фондове се очакват след 2024 г., когато и родените през 1960 г. мъже ще навършат законоустановената пенсионна възраст. Във връзка с това с проекта на Закон

за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване се предлагат необходимите промени.

Създава се задължение за пенсионноосигурителните дружества при подаване на заявление за пенсиониране да запознават лицата, осигурени във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване, с техните права и с правата на наследниците им във връзка с придобитото право на пенсия, както и на правото да получат еднократно или разсрочено натрупаните по индивидуалната партида средства.

Със законопроекта се предлага наред с предвидените и към настоящия момент пожизнени пенсии да се регламентира по-подробно разсроченото плащане като пенсионен продукт, допустим във фазата на изплащане. Това ще осигури възможност на по-голям процент от осигурените лица да получат по-дългосрочно пенсионно плащане, отговарящо на персоналните им житейски нужди и на размера на натрупаните преди пенсионирането средства в индивидуалните им партиди.

Със законопроекта се уреждат трите вида пенсионни продукти, които ще се изплащат от универсалните пенсионни фондове – пожизнената пенсия за старост, разсроченото плащане на средствата по индивидуалната партида и еднократното плащане в случаите, когато натрупаните средства са недостатъчни за отпускане на посочените два вида пенсионни продукта. Регламентират се основните правила за отпускане, изплащане и преизчисляване на пенсиите, правата на наследниците на осигурените лица. Изрично се предвижда, че допълнителният размер на допълнителната пожизнена пенсия за старост и на разсроченото плащане не могат да бъдат по-малки от тези, които се получават на база на brutния размер на осигурителните вноски, за което се създава допълнителен резерв. Промените дават възможност на лицата, които навършват възрастта за пенсиониране от 2022 г. до 2025 г. включително, да могат да упражняват правото на избор на осигуряване до 1 година преди тази възраст. Този период се увеличава плавно до 2038 г., когато осигуряването ще може да се променя не по-късно от 5 години преди навършването на възрастта за пенсиониране.

Към законопроекта е приложена Предварителна оценка на въздействието на законопроекта. В нея е записано, че предложените промени имат за цел защита на интересите на осигурените лица и пенсионерите в универсалните пенсионни фондове и повишаване на тяхната информираност чрез;

- детайлно регламентиране на видовете пенсионни продукти, които ще предлагат пенсионноосигурителните дружества, които управляват универсални пенсионни фондове (допълнителна пожизнена пенсия за старост, еднократно или разсрочено плащане), условията за получаването им, начина за определяне на техния размер, както и възможностите за последваща актуализация и преизчисляване;
- детайлно регламентиране на правата на наследниците на осигурените лица и пенсионерите;
- въвеждане на разпоредби, на основание на които при размер на средствата, натрупани към датата на отпускане на пенсията, по-малък от сумата на brutния

размер на преведените осигурителни вноски за осигуреното лице, средствата по индивидуалната партида се допълват до тази сума с част от специално създаден резерв и пенсията се определя на базата на допълнените средства;

- създаване на възможност при придобиване право на допълнителна пожизнена пенсия за старост, осигуреното лице да получи, при поискване, от пенсионноосигурителното дружество, управляващо УПФ, в който е осигурено, информация за размера на натрупаните средства по индивидуалната му партида'; информация за видовете пенсионни продукти, които дружеството предлага и на които осигуреното лице има право и информация за прогнозния им размер;
- създаване на възможност за лицата да получат информация за видовете пенсионни продукти от всяко друго пенсионноосигурително дружество, управляващо УПФ.

Освен това е приложена Справка относно съответствието на проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа и с практиката на Европейския съд по правата на човека съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове. Становището на Министерството на правосъдието чрез дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ е, че предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и практиката на Европейския съд по правата на човека.

В Комисията бяха получени становищата на Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите, Националния осигурителен институт, Комисията за финансов надзор, Българската стопанска камара, Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване и Протокол № 27 от заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество от 7 декември 2020 г. Всички становища са подкрепящи законопроекта. Изключение прави становището на КФН, с което се правят конкретни предложения за промяна на законопроекта.

В проведената дискусия взеха участие народните представители Светлана Ангелова, Георги Гьоков, Калин Поповски, Виолета Желева и Хасан Адемов. По принцип народните представители смятат, че законопроектът ще внесе спокойствие, яснота и предвидимост, особено за няколко хиляди жени, които ще започнат да се пенсионират през месец септември 2021 г. Законопроектът е разумно решение и за бъдещите пенсионери, работата на пенсионните дружества и управляваните от тях универсални и професионални фондове. Бяха изказани и мнения, че законопроекта е закъснял, внася се в последния момент преди изтичането на мандата на Народното събрание. Прибързаното изработване на законопроекта може да доведе до грешки и пропуски, които биха могли да доведат до подвеждане на осигурените лица и неравнопоставеност по отношение на размерите на пенсиите, наследяването им и актуализациите им.

В обсъждането се включиха Снежана Малакова от НОИ, Диана Йорданова от КФН и Даниела Петкова от БАДППО. Г-жа Диана Йорданова представи синтезирано голям набор от предложения, които от КФН биха желали да направят между двете

четения на закона, с цел подобряване и развитие на философията му и конкретизиране работата на пенсионните дружества и на пенсионните фондове.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати:
10 гласа „за“, без гласове „против“ и 8 гласа „въздържал се“,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 102-01-2, внесен от Министерски съвет на 5.01.2021 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ